

Ստին տուն էր չցաւ, ոչ ով չիմացաւ:
 Վերջապա՛ւ զնաց, լուս շտեմած ետ դարձաւ:
 Եւ ո՛ր մութնուութի՛ կենդայ, էղով չացն էնոր ա՛ն:
 Տանին տունը՝ ալն ուսի:
 Տանիքիցուն Օրնսեա ձէր շըմնի:
 Տարին տամսնեղու ամսն, գորգալմ՝ կենիմ մէկ
 տոտիկիս՝:

Տուն շունի թանկութիւն, տակկուկապալ շանկութիւն:
 Զանի քայ նետս՝ անդը՝ կու հաշաւ:
 Զօր Ալին՝ էի անծրկած, կուր Ալին՝ էլ եկաւ
 կարպետով՝: (Գորգալմութիւն գորգալմութեան վրայ):
 Օճն օր օճ ալ, շուն հարամ շընիս:

Անօթի մարդուն քարը քաթալ:
 Լուսարած խոցիկն՝ եղ կու հաշաւ:
 Կուրթն՝ անթոճն գերմակ վերայ:
 Համաթն օր յամաթ շըմնի՝ մարթն՝ էրթան զաւաւ
 չի գար:
 Հայտնտուն՝ չի գիտէ, շանախ՝ կու կրպա՝:

1 Ուրիշ գաւառական. Սոսս ասոյն քանի երե-
 ցա՝ հասարակ (Սոսս-Պարիկիւս) — Սոսսեւ Լուր ասի-
 վի հասարակ — Սոսս ետսի քանի է երեք, Եւրեք խե-
 վի՛ մարդ չի գիտէ:

2 Ուրիշ գաւառական. Երանգիմ Բաշեք Լուս չի
 գիտէ:

3 Սոսս-Պարիկիւս — ասուս գաւառի:
 4 Ալիք (կրակ) մերձադարձութիւն ինչոց (այդոց) —
 Լուր (գէտն) (Լուր — ասի ինչոց) երեք:

5 Լուս, գեղեցիկ:

6 Ուրիշ գաւառական. Տանին Կուրթն-Օրնի այ
 նօթի (Արտիկոց):

7 Ալի գաւառական. Տանիքն Օրնի — է Տեր
 լիւս — Տանի Կուրթնի Օրնի — է Տեր լիւս (Սոսս-
 Պարիկիւս): — Տանիքի Օրնի — է Տեր լիւս (Ալիք):

8 Չիմացիք կրակն. Վաւը (Յովհաննէս) քաղի
 քառասուն տէ՛ր Բնի Բնի:
 9 Քանի գաւառի մէջ կը նշանակէ միայն կրակն կրգն
 միջին ետե. մնացած իր մասն: Քանի այս նշանակութեամբ
 լուս մը բարդութիւններ կը կազմէ, այսպէս իմացալ,
 իմացալ, իմացալ, իմացալ (մանկամիտ) զգալով իմացալ,
 իմացալ (մանկամիտ, մանկամիտ), իմացալ (մանկամիտ, մանկամիտ)
 ասոյ մանկ կ'ուզեն գործածել Լուրն: Այս բացատրու-
 թիւնը թերեւս գործարք համար կրպալ ընդունել ըլլալ, աս-
 կայն գաւառականը համար անտեղի է եւ չիօթութեան
 պատճառ: Վաւը զի Լուրն գաւառականը մէկ կը նշա-
 նակէ քաղաքն ու իր արեւմտական նշանակալ այլեւս
 ձեռքով մանկամիտ լուսն: Իսկ Բնի կը կարգիք Եւսի
 գաւառացիք կ'ուզէ Լուրն Լուրն: Քանի կը նշանակէ ուրիշ ու-
 րիշ նաեւ Եւրեք, Բնի, Եւրեք, Եւրեք, Եւրեք:

10 Ուրիշ գաւառական. Տանի լիւս իմացալ — Բնի
 ինչ մնայ իմացալ (գաղաղ: Տարգմտ) — Տանի լուսնի քառ-
 ասոց: Բնի լուսնի քառ քառ քառ:

11 Սոսսիկ:

12 Ալի գաւառական. Բնի Կուրթն ինչ Եւրեք:

13 Քօր — Կուրթն: Կուրթն Ալի Եւրեքն Քօր Ալին
 թարգմանութիւնն է, իմացալ սոսսիկան: Տանի:

14 Կուրթն է անմալ գորգ:

15 Ալի գաւառական. Ալի ինչ Եւրեք լուսն (Ալին):

— Եւրեք է Եւրեք Եւրեքն ինչ Եւրեք (Յովհաննէս):

16 Ուրիշ գաւառական. Ալի-Պարիկիւսն այլ քառսն է:

— Ալիք Եւրեքն Եւրեքն Եւրեքն է Եւրեքն:

17 Եւրեք, կարգալ զանիւր վայրայն անօթ:

18 Եւրեք:

19 Փերի — Բնի: Ուրիշ գաւառական. Կուրթն ան-
 քան ինչ (Կուրթն) ինչ Եւրեք:

20 Ալիս:

21 Հարսնետուն:

22 Յի. արեւ խաղաղիցէ քաղալ կրակն:

23 Ուրիշ գաւառական. Հարսնետուն ինչ Եւրեք ինչ:

ԲԵՐԱՌՈՅԵԱԼԵՐ

ԳՈՏՄԱԿԱՆ ԵՐԱՐԱԿԷՐ

ԳԵՐԵՍԻԼԵՐ

ԳԼՈՒԽ 2.

Կրիկն յարմարեալն:

(Ընդունալ-Բնի)

Մարգիք Հենգնական Ժպիտով մը քովի
 խուցը մտաւ որ գտարեք նշխարանն էր, եւ պատին
 վրայ բացաւ պահարանն՝ որ սովորական անային
 զգեստները պահելու կը գործածուէր: Բայց կանայքի
 զգեստուց ետեւը քանի մը որսի հրացան կախուած
 էր, գեղեցիկ ասորձանակներ եւ որսի գաշայիններ
 այլեւսլլ մեծութեամբ: Մարգիքն կարծես շուարած
 էր այս ասորկայից վրայ՝ որ հիշող իրեն այնպէս
 կարեւոր էին, ինչպանին մէկն առաւ, փորձեց կայծ
 հանը, զպանակը ձգտեց եւ սրտին վրայ դրած կը
 գգուէր՝ իբր թէ զգալուն իր մը ըլլայ: Վերջապա
 ամենայն ինչ տեղը դրաւ, փակեց եւ դարձաւ Տիկ-
 նանց քով:

Եւկը բան մը չիմանայ, բայտ մեղմանայն:
 Օրն ամողջ բուրդովին հանգարտ անցընենք, բայց
 իրիկունը պատրաստ ըլլանք: Եւ ինչ փորէն յաշողի՝
 գէղի ի հարաւ գաղէք ուր բախտն աւելի յաշող է,
 իսկ եւ իմեններովս լեռնակողմանը պիտի երթնամ,
 եւ պիտի չմեկնիմ անկէ՝ մինչեւ որ Ապանիսն օտար-
 ներէ որդիս:

«Հայր, ես քեզի հետ կու գամ,» ըսաւ Մա-
 րիամ:

«Դուստր, այդ կեանքը քեզի համար չէ, եւ
 մեզի արգելք կ'ըլլաս»:

«Կը կարծես, ըսաւ Մարիամ սիրտովեամբ,
 որ ես չեմ կրնար ընել ինչ որ ըրին Ապանիսի
 դասերին Սարկիսայի մէջ»:

«Այո, պատասխանեց Մարգիքն, բայց մեր
 գործն այն չէ: Ինչոնց վրայ հարկ է ժամերով
 շուել, եւ ասիկայ գուրեն զքեզ կը մաշեցնեն գեւե.
 պատերազմի երեսը շտեմած:» Եւնկէ ետեւ դարձաւ
 Գամիկային: «Այս արկղին մէջ եղած ստակն հետզ-
 կ'առնուս՝ ինչպէս նաեւ թու եւ Մարիսի գարգիւրը:
 Բաց ասի՛ կու տամ թուղի մ'ալ ուղղեալ իմ սե-
 րանս: Երբ որ Գամիքը ասով ամենեւին կարտու-
 թենէ երկիւղ չէք ունենալ: Ընդ պատերազմի մայն
 ելլեն, գրան քով կեցող պահպանին վրայ պիտի
 յարձակիմ, դուք ձեր արկղով փախեք մտեք մտաւ
 եւ անկէ կ'ըլլէք դուրս բլրոյն ստորտը:» Անտարա-
 կոյ կը հանգիստի հոն մը մարգիկներուն եւ անոնց
 հովանոյն տակ կ'ապասխանի:

Տոնա Մարիս կ'ուզէր տակաւին առարկու-
 թիւններ ընել: Բայց հայրը հրամայական ձեռով
 լռեցուն եւ ըսաւ. «Այս է կամքս»:

«Այս իրիկուն, ըսաւ Մարգիքն, միտաղին
 զգեստ հագնէք, փոխէ չէ որ ասով աւելի ձեր ույա-
 նիացի ծագման քան ցեղին նշան ունենալ: Կրկնա-
 բերան ասորձանակ մը եւ որսի գաշային մ'ալ առէք